EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.4.2020
COM(2020) 170 final

LISÄTALOUSARVIOESITYS NRO 2
VUODEN 2020 YLEISEEN TALOUSARVIOON

Hätätilanteen tuen antaminen jäsenvaltioille ja unionin pelastuspalvelumekanismin / rescEU:n vahvistaminen covid-19-epidemian vastatoimena

Euroopan komissio ottaa huomioon

– Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 314 artiklan yhdessä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 a artiklan kanssa,

– unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä [...] 18 päivänä heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[1] ja erityisesti sen 44 artiklan,

– Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2020, sellaisena kuin se on hyväksytty 27 päivänä marraskuuta 2019[2],

– maaliskuun 27 päivänä 2020 hyväksytyn lisätalousarvioesityksen nro 1/2020[3],

ja esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle lisätalousarvioesityksen nro 2 vuoden 2020 talousarvioon.

MUUTOKSET PÄÄLUOKITTAISEEN TULO- JA MENOTAULUKKOON

Muutokset yleiseen tulotaulukkoon ja pääluokkaan III ovat saatavilla EUR-Lexissä (https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-fi.htm).

1 EUVL L 193, 30.7.2018.
2 EUVL L 57, 27.2.2020.
3 COM(2020) 145, 27.3.2020.

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO 3

2. HÄTÄTILANTEEN TUEN TARJOAMINEN JÄSENVALTIOILLE AKTIVOIMALLA UUDELLEEN HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINE UNIONIN SISÄLLÄ 3

2.1. TAUSTAA 3

2.2. HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINEEN KAUTTA RAHOITETTAVAT TOIMET 3

3. UNIONIN PELASTUSPALVELUMEKANISMIN MÄÄRÄRAHALISÄYS (UNIONIN SISÄLLÄ) 5

4. RAHOITUS 5

5. TIIVISTELMÄTAULUKKO MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN 7

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

Vuotta 2020 koskevalla lisätalousarvioesityksellä (LTE) nro 2 on tarkoitus ottaa otsakkeesta 3 *Turvallisuus ja kansalaisuus* 3 000,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina ja 1 530,0 miljoonaa euroa maksumäärärahoina rahoittamaan hätätilanteen tuen antamista unionin sisällä hätätilanteen tukivälineestä, joka on tarkoitus aktivoida uudelleen, jotta voidaan osaltaan auttaa jäsenvaltioita selviytymään covid-19-epidemian seurauksista, sekä vahvistamaan unionin pelastuspalvelumekanismia / rescEU-järjestelmää, jotta se voisi tukea välttämättömien resurssien varastojen muodostamista ja näiden resurssien koordinoitua jakamista Euroopan tasolla.[4]

2. HÄTÄTILANTEEN TUEN TARJOAMINEN JÄSENVALTIOILLE AKTIVOIMALLA UUDELLEEN HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINE UNIONIN SISÄLLÄ

2.1. Taustaa

Covid-19-epidemian aiheuttaman kriisin syvyyden ja EU:n talousarviosta lähitulevaisuudessa tukea edellyttävien tarpeiden laajuuden ja luonteen takia komissio ehdottaa samanaikaisesti tämän lisätalousarvioesityksen kanssa, että neuvosto aktivoi uudelleen hätätilanteen tukivälineen ja muuttaa hätätilanteen tuen antamisesta unionin sisällä annettua neuvoston asetusta (EU) 2016/369[5], jotta EU:lla olisi käytössään laajemmat ja covid-19-pandemian laajuuteen nähden oikeasuhteiset välineet.

Hätätilanteen tukiväline luotiin maaliskuussa 2016 ja otettiin käyttöön kolmen vuoden ajaksi, jotta voitiin vastata Kreikkaan saapuneiden suurten pakolaismäärien aiheuttamaan hätätilanteeseen. Sen oli tarkoitus olla yleinen väline, jolla torjutaan kriisejä EU:n sisällä ja jota käytetään vain poikkeuksellisen vakavissa ja vaikeissa olosuhteissa. Hätätilanteen tukiväline voidaan ottaa käyttöön silloin kun on vastattava **mihin tahansa humanitaarista apua edellyttävään kriisiin**, ja se kattaa monenlaisia tukikelpoisia toimia: ”*[...] hätätilanteen tukeen voi kuulua mitä tahansa humanitaarisen avun toimia, [...] ja niihin voi näin ollen sisältyä apua ja tarvittaessa suojelutoimia ihmishenkien pelastamiseksi ja suojelemiseksi katastrofien yhteydessä tai välittömästi niiden jälkeen*”[6]**.**

Unionin pelastuspalvelumekanismin (rescEU) ja koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevan investointialoitteen perusteella toteutettavat toimenpiteet Euroopan rakenne- ja investointirahastojen ja muiden unionin välineiden käyttöönottamiseksi edistävät osaltaan kansanterveysuhkaan vastaamista. Haasteen laaja-alaisuus ja mittakaava edellyttävät kuitenkin tehokasta puuttumista epidemiasta kansaterveyden alalla aiheutuneisiin humanitaarisiin seurauksiin unionissa. Hätätilanteen tukivälineestä myönnettävällä tuella edistetään täydentävyyttä ja johdonmukaisuutta kriisistä kärsivien jäsenvaltioiden omien toimien kanssa sekä synergiaa EU:n tasolla muista rahastoista ja välineistä rahoitettavien toimien kanssa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan hätätilanteen tuesta annettuun asetukseen (EU) 2016/369 perustuvan tuen aktivoimista ja tukea varten tarvittavien määrärahojen osoittamista mahdollisimman pian. Näin unioni voi toteuttaa toimenpiteitä, joilla ehkäistään ja lievennetään vakavia seurauksia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ja vastata koordinoidusti covid-19-katastrofista aiheutuviin tarpeisiin täydentämällä muiden EU:n välineiden kautta annettavaa apua.

---

4 Lisätalousarvioesitykseen nro 1/2020 (COM(2020) 145, 27.3.2020) sisältyvän määrärahalisäyksen (80,0 milj. euroa, josta 10,0 milj. euroa saadaan kohdentamalla määrärahoja uudelleen unionin pelastuspalvelumekanismin sisällä) ohella.

5 COM(2020) 175, 2.4.2020.

6 Neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 3 artiklan 2 kohta.

2.2. Hätätilanteen tukivälineen kautta rahoitettavat toimet

Koska covid-19-epidemiasta johtuva kansanterveyskriisi on aiheuttanut kiireellisen ja vakavan hätätilanteen kaikissa jäsenvaltioissa, komissio ehdottaa, että hätätilanteen tukivälineeseen osoitetaan 2 700,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina ja 1 380,0 miljoonaa euroa maksumäärärahoina.

Hätätilanteen tuella voidaan rahoittaa muun muassa seuraavia toimia:

– varastojen nopeampi kasvattaminen ja elintärkeiden resurssien jakelun koordinointi kaikkialla Euroopassa;

– kansainvälisiltä kumppaneilta ja eri puolilta EU:ta tuotavien suojavarusteiden kuljetusten varmistaminen;

– hoitoa tarvitsevien potilaiden kuljettaminen yli rajojen sairaaloihin, joissa hoitopaikkoja on tarjolla;

– rajat ylittävä yhteistyö terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuvien paineiden lieventämiseksi niillä EU:n alueilla, joilla tilanne on pahin;

– olennaisten lääkintätarvikkeiden ja lääkinnällisten laitteiden keskitetty hankinta ja jakelu sairaaloihin ja suojavarusteiden kiireellinen toimittaminen sairaalahenkilöstölle; näihin kuuluvat muun muassa hengityskoneet, henkilönsuojaimet, uudelleenkäytettävät hengityssuojaimet, lääkkeet, hoito- ja laboratoriotarvikkeet sekä desinfiointiaineet;

– EU:n yritysten tuotantokapasiteetin lisääminen ja muuntaminen, jotta voidaan varmistaa sellaisten laitteiden ja materiaalien nopea tuotanto ja käyttöönotto, joiden avulla voidaan puuttua nopeasti olennaisten tuotteiden ja lääkkeiden saatavuusongelmiin;

– terveydenhoitolaitosten ja -resurssien lisääminen, mukaan lukien väliaikaiset ja puolipysyvät kenttäsairaalat, ja käyttötarkoitukseltaan muunnettujen hoitolaitosten tukeminen;

– testipakkausten tuotannon lisääminen ja tuki keskeisten yleiskemikaalien hankkimiseen;

– lääkkeiden ja testausmenetelmien nopean kehittämisen edistäminen;

– testivälineistön (testipakkaukset, reagenssit, laitteistot) kehittäminen, hankinta ja jakelu.

Komissio huolehtii koordinoinnista ja varmistaa näin, että hätätilanteen tukivälineestä rahoitettavat toimet täydentävät muista välineistä, kuten rescEU:sta tai turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) eräillä aloilla (esim. maahantulijoiden vastaanottotilat) rahoitettavia toimia. Välineen aktivoinnissa on tarkoitus ottaa huomioon epidemian kehitys, ja siitä rahoitettavat toimenpiteet koordinoidaan jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden kanssa vaikutuksen maksimoimiseksi.

(euroa)

Budjetti-kohta	**Nimi**	**Maksusitoumus-määrärahat**	**Maksu-määrärahat**
Pääluokka III – komissio			
18 01 04 05	Unionin sisällä annettavan hätätilanteen tuen tukimenot	54 000 000	54 000 000
18 07 01	Unionin sisällä annettava hätätilanteen tuki	2 646 000 000	1 326 000 000
Yhteensä		**2 700 000 000**	**1 380 000 000**

3. UNIONIN PELASTUSPALVELUMEKANISMIN MÄÄRÄRAHALISÄYS (UNIONIN SISÄLLÄ)

Unionin pelastuspalvelumekanismilla helpotetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä osana toimia, joita EU toteuttaa covid-19-epidemian johdosta. Yhteishankinnan ohella ja lisäturvatoimena komissio on antanut unionin pelastuspalvelumekanismia / rescEU:ta koskevan uuden täytäntöönpanosäädöksen **tukeakseen jäsenvaltioita tarvittavien laitteiden** (ml. lääkkeet, lääkinnälliset laitteet, henkilönsuojaimet, laboratoriotarvikkeet) **hankinnassa**. Näin lisätään yhteishankinnalla hankittujen ensisijaisten tuotteiden määrää ja täydennetään ja laajennetaan niiden valikoimaa. Suora avustus rescEU-mekanismista käsittää EU:n talousarviosta myönnettävän 100 prosentin rahoituksen, joka kattaa näiden valmiuksien perustamisen ja käyttöönoton kustannukset kokonaan. Hankittuja laitteita ylläpitää yksi tai useampi jäsenvaltio, ja päätöksenteko järjestetään EU:n tasolla. Näin hätäaputarvikkeiden toimituksilla voidaan täydentää kansallisia varastoja. Laitteet ovat kaikkien jäsenvaltioiden saatavilla, ja niitä käytetään silloin, kun kansallinen kapasiteetti ei riitä.

Kuten lisätalousarvioesityksessä nro 1/2020[7] ilmoitettiin, komissio on kohdentanut uudelleen 10,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja unionin pelastuspalvelumekanismin / rescEU:n vuoden 2020 talousarviossa (ehkäisy ja katastrofivalmiudet unionin sisällä) tukeakseen covid-19-epidemian lääketieteellisiä vastatoimia ja laitteiden hankintaa. Lisäksi se on ehdottanut mekanismin maksusitoumusmäärärahoihin 70,0 miljoonan euron ja maksumäärärahoihin 40,0 miljoonan euron lisäystä.

Kriisin nopea eteneminen ja siihen liittyvät jäsenvaltioiden tarpeet huomioon ottaen on tarpeen lisätä edelleen pyrkimyksiä kasvattaa varastoja. rescEU voi osaltaan edistää elintärkeiden lääkinnällisten tarvikkeiden ja laitteiden varastojen muodostamista sekä näiden tarvikkeiden ja laitteiden koordinointia ja jakelua sairaaloihin, joissa niistä on kova puute. Tämä koskee muun muassa sairaalahenkilöstön suojavarusteita (esim. hengityssuojaimet, suojalasit, suojavaatteet, lääketieteelliseen käyttöön tarkoitetut nanomateriaalit, desinfiointiaineet) sekä hengityskoneita (invasiiviset ja ei-invasiiviset hengityskoneet), joita tarvitaan, jotta epidemiaan voidaan reagoida tehokkaasti. Varastoista on tarkoitus lähettää tarvittavia lääkinnällisiä laitteita lyhyellä varoitusajalla jäsenvaltioihin ja alueille, missä kärsitään epidemioista ja epidemiahuipuista. Näin voidaan hyödyntää uudelleenkäytettäviä laitteita tehokkaasti ja tuloksellisesti siellä, missä niitä tarvitaan eniten.

Siksi ehdotetaan vielä 300,0 miljoonan euron lisäystä maksusitoumusmäärärahoihin ja 150,0 miljoonan euron lisäystä maksumäärärahoihin.

Paremmin resursoitu rescEU ja uudelleen käyttöön otettu hätätilanteen tukiväline täydentävät toisiaan, ja niiden avulla varmistetaan tarvittavien lääkinnällisten laitteiden tehokkain mahdollinen tarjonta.

(euroa)

Budjetti-kohta	Nimi	Maksusitoumus-määrärahat	Maksu-määrärahat
Pääluokka III – komissio			
23 03 01 01	Katastrofien ehkäisy ja katastrofivalmiudet unionin sisällä	300 000 000	150 000 000
Yhteensä		**300 000 000**	**150 000 000**

4. RAHOITUS

Koska monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeessa 3 ei ole käytettävissä liikkumavaraa eikä mahdollisuuksia määrärahojen uudelleenkohdentamiseen, komissio ehdottaa, että seuraavista erityisrahoitusvälineistä otetaan yhteensä 3 000,0 miljoonaa euroa:

- jäljellä olevasta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavarasta otetaan 2 042,4 miljoonaa euroa[8]. Samanaikaisesti tämän lisätalousarvion kanssa ehdotetaan

[7] COM(2020) 145 final, 27.3.2020.

[8] Määrässä otetaan huomioon vuonna 2019 käyttämättä jäänyt liikkumavara (1 316,9 miljoonaa euroa), joka asetetaan saataville vuonna 2020 erityisrahoitusvälineiden osalta tehtävässä teknisessä mukautuksessa, COM(2020) 173, 2.4.2020.

monivuotisesta rahoituskehyksestä annetun asetuksen tarkistamista[9], jotta voidaan poistaa tämän välineen soveltamisalaa koskevat rajoitukset;

- joustovälineestä otetaan 243,0 miljoonaa euroa[10]; ja
- ennakoimattomiin menoihin varatusta liikkumavarasta otetaan loput (714,6 miljoonaa euroa), ja tämä määrä katetaan otsakkeessa 5 *Hallinto* vuonna 2020 käytettävissä olevasta liikkumavarasta[11].

9 COM(2020) 174, 2.4.2020. Asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013 muutoksen olisi tultava voimaan viimeistään päivänä, jona tämä lisätalousarvioesitys hyväksytään lopullisesti.

10 COM(2020) 171, 2.4.2020.

11 COM(2020) 172, 2.4.2020.

5. TIIVISTELMÄTAULUKKO MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

(euroa)

Otsake	Talousarvio 2020 (ml. LTE nro 1/2020)		Lisätalousarvioesitys nro 2/2020		Talousarvio 2020 (ml. LTE:t nro 1 ja 2/2020)	
	MSM	**MM**	**MSM**	**MM**	**MSM**	**MM**
1. Älykäs ja osallistava kasvu	**83 930 597 837**	**72 353 828 442**			**83 930 597 837**	**72 353 828 442**
Enimmäismäärä	*83 661 000 000*				*83 661 000 000*	
Liikkumavara						
1a Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky	25 284 773 982	22 308 071 592			25 284 773 982	22 308 071 592
josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara	*93 773 982*				*93 773 982*	
Enimmäismäärä	*25 191 000 000*				*25 191 000 000*	
Liikkumavara						
1b Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	58 645 823 855	50 045 756 850			58 645 823 855	50 045 756 850
josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara	175 823 855				*175 823 855*	
Enimmäismäärä	*58 470 000 000*				*58 470 000 000*	
Liikkumavara						
2. Kestävä kasvu: luonnonvarat	**59 907 021 051**	**57 904 492 439**			**59 907 021 051**	**57 904 492 439**
Enimmäismäärä	*60 421 000 000*				*60 421 000 000*	
Liikkumavara	*513 978 949*				*513 978 949*	
josta: Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto) – Markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	43 410 105 687	43 380 031 798			43 410 105 687	43 380 031 798
Alaenimmäismäärä	*43 888 000 000*				*43 888 000 000*	
Pyöristysero, jota ei ole otettu huomioon liikkumavaran laskennassa	*888 000*				*888 000*	
Maataloustukirahaston liikkumavara	*477 006 313*				*477 006 313*	
3. Turvallisuus ja kansalaisuus	**4 152 374 489**	**3 748 527 141**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**7 152 374 489**	**5 278 527 141**
josta joustoväline	*851 374 489*		*243 039 699*		*1 094 414 188*	
josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara	350 000 000		*2 042 402 163*		*2 392 402 163*	
josta ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara			*714 558 138*		*714 558 138*	
Enimmäismäärä	*2 951 000 000*				*2 951 000 000*	
Liikkumavara						
4. Globaali Eurooppa	**10 406 572 239**	**8 944 061 191**			**10 406 572 239**	**8 944 061 191**
Enimmäismäärä	*10 510 000 000*				*10 510 000 000*	
Liikkumavara	*103 427 761*				*103 427 761*	
5. Hallinto	**10 271 193 494**	**10 274 196 704**			**10 271 193 494**	**10 274 196 704**
Enimmäismäärä	*11 254 000 000*				*11 254 000 000*	
josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen	*–252 000 000*		*–714 558 138*		*–966 558 138*	
Liikkumavara	*730 806 506*				*16 248 368*	
josta toimielinten hallintomenot	7 955 303 132	7 958 306 342			7 955 303 132	7 958 306 342
Alaenimmäismäärä	*9 071 000 000*				*9 071 000 000*	
josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen	*–252 000 000*		*–714 558 138*		*–966 558 138*	
Liikkumavara	*863 696 868*				*149 138 730*	
Yhteensä	**168 667 759 110**	**153 225 105 917**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**171 667 759 110**	**154 755 105 917**
josta joustoväline	***851 374 489***	***893 079 197***	***243 039 699***	***123 950 247***	***1 094 414 188***	***1 017 029 444***
josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara	***619 597 837***		***2 042 402 163***		***2 662 000 000***	
josta ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara			***714 558 138***		***714 558 138***	
Enimmäismäärä	***168 797 000 000***	***172 420 000 000***			***168 797 000 000***	***172 420 000 000***
josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen	***–252 000 000***		***–714 558 138***		***–966 558 138***	
Liikkumavara	***1 348 213 216***	***20 087 973 280***			***633 655 078***	***18 681 923 527***
Muut erityisrahoitusvälineet	**587 763 000**	**418 500 000**			**587 763 000**	**418 500 000**
Kaikki yhteensä	**169 255 522 110**	**153 643 605 917**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**172 255 522 110**	**155 173 605 917**